

# Instytut Pamięci Narodowej - Katowice

<https://katowice.ipn.gov.pl/pl3/aktualnosci/246423,46-rocznica-strajku-w-tarnogorskim-Fazosie-i-powstania-NSZZ-Solidarnosc-Tarnowsk.html>  
22.08.2026, 03:49

46. rocznica strajku w tarnogórskim „Fazosie” i  
powstania NSZZ „Solidarność” - Tarnowskie Góry,  
21 sierpnia 2026

---

21.08.2026

[Nastę](#)  
[pny](#)  
[Powr](#)  
[ót](#)

21 sierpnia 2026 r. w Tarnowskich Górach odbyły się uroczyste obchody 46. rocznicy wybuchu strajku w Fabryce Zmechanizowanych Obudów Ścianowych „Fazos” oraz powstania NSZZ „Solidarność”. W obchodach wzięli udział: uczestnicy protestu sprzed lat, przedstawiciele NSZZ „Solidarność”, Śląskiego Centrum Wolności i Solidarności, parlamentarzyści, przedstawiciele władz samorządowych i miejskich oraz mieszkańcy Tarnowskich Gór. Instytut Pamięci Narodowej reprezentował dr Andrzej Sznajder, dyrektor Oddziału IPN w Katowicach.

[Nastę](#)  
[pny](#)  
[Powr](#)  
[ót](#)

Obchody rozpoczęła Msza św. w kościele pw. św. Apostołów Piotra i Pawła. Po nabożeństwie uczestnicy uroczystości złożyli kwiaty pod tablicą NSZZ „Solidarność” znajdującą się przy Dzwonnicy Gwarków, upamiętniającą wydarzenia z sierpnia 1980 r.

Następnie skwerowi położonemu u zbiegu ulic Opolskiej, Józefa Cebuli i Teofila Królika nadano imię ks. prałata Zygmunta Trochy. W 1980 r. ks. Trocha był proboszczem tarnogórskiego kościoła pw. św. Apostołów Piotra i Pawła. Po wybuchu strajku w „Fazosie” wspierał protestujących robotników, a po wprowadzeniu stanu wojennego zaangażował się w pomoc osobom represjonowanym.

21 sierpnia 1980 r. w Fabryce Zmechanizowanych Obudów Ścianowych „Fazos” w Tarnowskich Górach wybuchł strajk. Był to pierwszy dobrze zorganizowany protest w województwie katowickim, którego uczestnicy odwołali się do doświadczeń rozpoczętego tydzień wcześniej strajku w Stoczni im. Lenina w Gdańsku. Podniesiono nie tylko postulaty płacowe i socjalne, ale domagano się też „pełnej informacji o sytuacji w kraju” i „o wysuniętych postulatach na Wybrzeżu”. Mimo ataków ze strony działaczy partyjnych, dyrekcji i służb porządkowych, MO i SB, protestujący pracownicy nie ustąpili. Kolejnego dnia przygotowali rezolucję z wyrazami poparcia dla strajkujących w Gdańsku, a szczególnie dla ich postulatu wolnych związków zawodowych. Strajk w „Fazosie” był pierwszym takim wystąpieniem pracowników śląskich zakładów. Rozpoczął falę protestów w całym województwie katowickim. Stał się też zaczynem do tworzenia w Tarnowskich Górach silnych struktur NSZZ „Solidarność”. W mieście powstała wkrótce MKZ, związana początkowo z Bytomiem. Później jednak doszło do usamodzielnienia się tarnogórskich organizacji związkowych i powołania Podregionu NSZZ „Solidarność” Tarnowskie Góry.

[Poprzedni Strona](#)

Obchody